

Oulu 24.11.1969

PANU:

OULUN RANTAKADUN PUOLESTA

Valokuva Atte Kalajoen kokoelmat

Oulu-seura teki äskettäin Oulun Rantakadusta julkisen esittämällä kaupunginhallitukselle, että Rantakatu oli ainakin toistaiseksi säilytettävä sellaisenaan.

Oulun Rantakatu on viimeisimpien kuukausien aikana tullut julkisuuden valokeilaan, kulumatonta (!) vanhaa fraasia käyttäkseni, ihan kuin itsestään. Vuosi, toista sitten siitä kirjoitti HS, kesällä siitä kirjaili US, jonka tunnettu kulttuurimatkailija Antti Halonen oli pistäytynyt myös Oulun silloilla, sitten siitä puhui Esko Järventaus Oulun päivän pääjuhlassa, siitäkin, ja viimeksi kirjoitti Kaltiossa Kalajoki, että...

Oheinen Rantakadusta otettu valokuva on kai vanhimpia tämän kadun kuvamuistomerkkejä. Talot taustalla ovat tutun näköisiä, mutta laiva, joka tuossa Heikolanniemmen laiturissa komeilee, ei ole Hailuoto, vaan siipiratashöyrylaiva Pohjola, joka aikoinaan Hallénin kapteenin komennossa välitti liikennettä Oulusta Pohjan Tornioon ja takaisin. Siltä osin kuin Rantakatu tässä näkyy, se on suurin piirtein nykyisellään. Vasemmalla on Piispantalon puupuoli, keskellä ns. Häikalan talot, joita yliopiston puolesta isännöi isä Taivainen eli professori O. A. Taivainen laltokseen, oikealla yliopiston arkkitehtiosaston hallin-

nassa oleva vanha koulutalo, jonka pohjoisnurkkausta näytään pariaikaa korjattavan. Häikalan taloja ei ole vielä vuorattu, joten kuva on taatusti viime vuosisadalta, luultavasti 80-luvulta, ehkä 90-luvulta...

Tavallisesti luotettavista lähteistä olen saanut kuulla, että mainittu US:n Halonen, jonka jutusta Kaltiossakin lähdetään liikkeelle, oli ennen Ouluun tuloaan saanut vihjeen avojalkaselta oululaiselta, jonka yksi ja toinen meistä vieläkin muistaa "Pärin Pöpinä". Tämä Pöpi, kauniimmin sanottuna Nalle Kontiopää (B. W., eversti evp.), olisi sanonut, että meepä ja kattele kaupunkia sieltä Pokkisen sillalta...

Kuulun niihin oululaisiin, joka hyvällä onnella saattaa muistaa Rantakadusta jotain vaikkapa ensimmäisen maailmansodan

ajolta. Ikäni kalkan olen kulkenut Vänmannille ja Rulskuuoneenrantaan ja Pakkahuoneelle ja pakettirantaan, niin kauan kuin ne olivat olemassa. Ikäni olen katsellut silloilta Rantakadun suuntaan ja Linnansaaren valleilta ja Piki-virrasta ja Rommakosta. Mutta kun oikein pinnistän muistia ja pakkaudun rehelliseksi, niin taisi olla niin, että tosissani pysähdyin ihmettelemään tuttua taloriviä silloin, kun Hilikka Inkala piirsi eräät ensimmäisistä viehättävistä "vanhoista Ouluistaan", piirsi Juuri Rantakadun taloja. Sitten tuli jo Oulun uusi monumentaalisuunnitelma, jonka loivat Kuusiluovan kasvatit Jaatiset, ja siinä suunnitelmassa "rakennettiin" Rantakatu uudelleen. Useat meistä ovat nähneet sen suunnitelman Kaupungintalon maistraatin-raastuvan-teatterin aulassa, ja lopullikin se on siellä nähtävissä vaikka tänä päivänä. Sen jälkeen asetti kaupunki toimikunnan, jota on kutsuttu inventointitoimikunnaksi (mutta jonka Painovirhepoholaiselta saama nimi "investointitoimikunta" sitkeästi elää). Olen antanut kertoa itselleni, että tässä toimikunnassa, joka laati suunnitelman Oulun vanhojen rakennustaiteellisesti tai muuten historiallisesti merkittävien talojen pelastamiseksi, ei päästy yksimielisyyteen Rantaka-

dun kaunelimpienkaan talojen historiallisista arvoista. Jaatisten suunnitelmaakin oli jo silloin haudannut alleen koko Rantakadun.

Aika kulluu ja varjo venny. Nyt ruvettiin Rantakadusta puhumaan, ja puhumisen yhteisuumma on Oulu-seuran aloite, että koko Rantakatu toistaiseksi rauhoitettaisiin. Sanovat, että tässä vaiheessa kohooa Vänmannillekin vain teatteritalo, että meidän ikäluokkamme ei ehtine muuta nähdäkään. Ihan näin pessimistinen en ole, mutta sensijaan olen hiljaisessa mielessäni ajatellut, että saattaa siinä vielä niinkin käydä, että kun Rantakadun rakentamisen aika tulee, on uusi aika ja Rantakadulamme toinen aika. Koska missään tapauksessa Rantakadun paikalle ei lähivuosina tule uutta, on Oulu-seura sitä mieltä, että pitää valvoa, että se myös tällaisena säilyy. Erikoisen komealta katu on näyttänyt nimenomaan sen jälkeen kun sen talot taas kerran maalattiin. Professorit ovat tiemmä Oulu-seuran aloitteen kannalla, Jaatisten professorikin, uuden suunnitelman laatija, koska "kun saattaa mennä vuosikymmeniä..." Oulu-seura sanoi kirjelmässään, ettei Rantakadua Oulussa koskaan olisi pidetty huomion arvoisena, mutta on niitä sentään sellaisiakin "pitäjiä" ollut. Toivotaan parasta.

